

Przyroda powiatu włoszczowskiego

Lasy uznaje się za największe bogactwo przyrodnicze powiatu włoszczowskiego. Obecnie zajmują one ok. 40 % powierzchni. Sprzyjają odpoczynkowi blisko natury i nieskażonego środowiska naturalnego. Są wymarzonym miejscem spacerów i odpoczynku. Można się tu zrelaksować i nacieszyć obcowaniem z przyrodą, która jest na wyciągnięcie ręki.

Głównymi gatunkami drzew występującymi w powiecie włoszczowskim są sosna, olsza, brzoza, dąb, świerk, buk, grab i jodła. Rośnie tu wiele roślin chronionych, wśród których jest wiele pięknych kwiatów takich, jak: lilia złotogłów, pierwiosnek, sasanka, zawilec wielkokwiatowy i wiele innych.

Wśród zwierząt spotkać tu można, m.in.: orlika krzykliwego, bielika, orła przedniego, żurawia, bociana czarnego, sarnę, łosia, jelenia, lisa, żmiję, zaskrońca, czy padalca.

Włoszczowskie lasy obfitują w owoce runa leśnego: jagody, poziomki, jeżyny, żurawiny, borówki oraz różne gatunki grzybów: borowiki, koźlarze, podgrzybki, maślaki, kurki, kanie, rydze itd. Jesienią w lesie spotkać można wielu grzybiarzy, którzy chętnie korzystają z tego, co daje im natura.

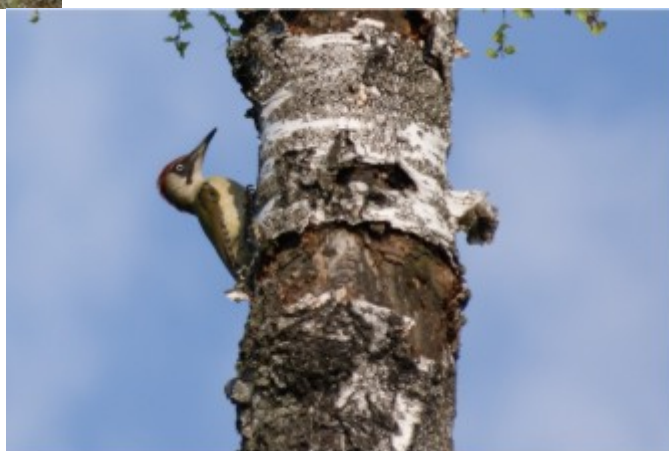
Przedborski Park Krajobrazowy

Wartościowe ze względów przyrodniczych i krajobrazowych tereny powiatu objęto utworzonym w 1988 r. Przedborskim Parkiem Krajobrazowym. Funkcjonuje on w ramach Zespołu Nadpilicznych Parków Krajobrazowych. Położony jest we wschodniej części województwa łódzkiego i zachodniej części województwa świętokrzyskiego. Zajmuje powierzchnię 16 640 ha oraz 14 490 ha otuliny. Chroni najcenniejsze przyrodniczo fragmenty Pasma Przedborsko-Małogoskiego, stanowiącego centralną część Parku oraz Niecki Włoszczowskiej, Wzgórz Łopuszańskich i Opoczyńskich. Sieć hydrograficzną Parku tworzy rzeka Pilica i jej dopływ Czarna Włoszczowska.

Na terenie Parku znajdują się stawy rybne, zlokalizowane w okolicach Kluczevska i Piskorzeńca. O atrakcyjności PPK decydują malowniczość i różnorodność krajobrazu, obecność wielu punktów widokowych, korzystne warunki bioklimatyczne dzięki obfitości lasów oraz czystych wód powierzchniowych, bogata fauna i flora, ustronność położenia, przewaga tradycyjnych form gospodarki rolnej oraz obecność zabytków architektury i kultury ludowej. Zadaniem parku jest zachowanie jego walorów przyrodniczych i krajobrazowych, stworzenie systemu skutecznej ochrony najcenniejszych obiektów rezerwatów i pomników przyrody oraz udostępnienie terenu dla turystyki ekologicznej.

Lasy w Przedborskim Parku Krajobrazowym zajmują ponad 63% powierzchni. Są to głównie drzewostany sosnowe na siedlisku borów mieszanych, olsy i bory bagienne. Szacuje się, że w granicach Parku występuje ok. 900 gatunków roślin naczyniowych, w tym 51 gatunków objętych ochroną: 39 całościową i 12-częściową. W Parku spotyka się wiele gatunków zwierząt, spośród których najliczniejszą grupę stanowią ptaki (168 gatunków). Większość wsi na terenie Parku zachowało swój historyczny układ, z zabudową w dużej mierze drewnianą, w charakterystycznym stylu dla regionu świętokrzyskiego. Na uwagę zasługują również parki podworskie oraz liczne figury i kapliczki przydrożne.

Najciekawsze i najcenniejsze przyrodniczo ekosystemy powiatu chronione są w 4 rezerwach.

Rezerwat stepowy Murawy Dobromierskie (utworzony w 1989 r.) zajmuje południowe stoki wzgórza o pow. 36,29 ha, na terenie którego występują liczne odsłonięcia skał wapiennych.

Warunki glebowo-klimatyczne oraz sposób użytkowania terenu w rezerwacie przyczyniły się do ukształtowania flory kserotermicznej. Rezerwat jest najbogatszym skupiskiem roślin stepowych na obszarze całej północnej części Wyżyny Środkowomałopolskiej. Z szeregu rzadkich i chronionych gatunków roślin należy wymienić: zawilec wielkokwiatowy, dziewięsił bezłodygowy, goryczkę orzęsioną, zarazy, kilka gatunków storczyków, pierwiosnek lekarski, wiśnię kwaśną,

naparstnicę pospolitą, przetacznik pagórkowaty.

Bardzo ciekawie prezentuje się również roślinność segetalna przylegających do muraw pól, gdzie występuje szereg ginących gatunków chwastów. Również świat zwierząt przedstawia się bardzo interesująco, stwierdzono tu występowanie m.in. szeregu rzadkich, ciepłolubnych gatunków owadów.

Przez rezerwat biegnie zielony szlak pieszy Rączki - Przedbórz i czarny szlak pieszy Mrowina - Biały Brzeg.

Rezerwat leśny Oleszno (utworzony w 1970 r.) zajmuje pow. 262,73 ha. Położony jest na północ od miejscowości Oleszno w dolinie Czarnej. Celem ochrony jest zachowanie fragmentu wielogatunkowych drzewostanów o charakterze naturalnym, ze znacznym udziałem olszy czarnej i jesionu wyniosłego wraz z florą zagrożoną i objętą ochroną. Rezerwat obejmuje jeden z najciekawszych fragmentów lasów na terenie powiatu, których osobiwością jest występowanie w jednym kompleksie bogatych zespołów charakterystycznych dla siedlisk mokrych i wilgotnych, z udziałem grądu niskiego, olsu jesionowego oraz typowego. Do gatunków częstych w rezerwacie należy objęty ochroną wawrzynek wilczełyko, z zagrożonych występuje kokoryczka okółkowa i liczydło górskie. Lasy rezerwatu są również ostoją wielu rzadkich gatunków ptaków. Rezerwat jest niedostępny dla turystyki z uwagi na podmokły teren.

Rezerwat faunistyczny Ługi (utworzony w 1981 r.) jest jedynym rezerwatem ornitologicznym w województwie. Zajmuje obszar, zarastającego zbiornika wodnego, bagien i lasu o pow. 90,23 ha. W rezerwacie należy wyróżnić dwa typy ekosystemów: zbiorowiska leśne oraz zbiorowiska torfowiskowo-bagienne. Lasy o charakterze różnego rodzaju borów sosnowych zajmują mniej podtopione tereny albo suche wydmy. Łącznie z gatunkami synantropijnymi w rezerwacie naliczono ok. 220 gatunków roślin naczyniowych, z tego 16 chronionych. Na szczególną uwagę zasługuje bardzo rzadka rosiczka długolistna. Zasadniczym celem ochrony jest jednak zachowanie ww. siedlisk, jako miejsca bytowania i rozrodu wielu rzadkich gatunków ptaków wodnych i błotnych. Stwierdzono tu 46 gatunków ptaków, w tym 38 lęgowych i prawdopodobnie lęgowych oraz 8 gatunków zalatujących. Na szczególną uwagę zasługuje 8 gatunków wodno-błotnych: perkozek, krzyżówka, cyraneczka, kokoszka wodna, łyska, kszyk, stalugwa i żuraw. Równie liczne są gatunki zasiedlające starodrzew sosnowy na otaczających torfowisko wydmach.

W pobliżu rezerwatu biegnie szlak rowerowy „Lasami dookoła Włoszczowy”.

Rezerwat Leśny Bukowa Góra (utworzony w 1959 r.) o pow. 34,80 ha zajmuje szczyt jednego z najwyższych wzniesień północno-zachodniego krańca Pasma Przedborsko-Małogoskiego. Występują tu rzadkie w tej części kraju zbiorowiska leśne: uboga buczyna niżowa, żyzna buczyna niżowa, żyzna buczyna sudecka oraz ciepłolubna buczyna storczykowa. Lasy te są największym i najcenniejszym na terenie powiatu zgrupowaniem lasów bukowych. W runie rezerwatu występuje szereg rzadkich gatunków roślin: pluskwica europejska, lilia złotogłów, zawilec, wawrzynek wilczełyko, gnieźnik leśny, buławnik czerwony, wielkokwiatowy i mieczolistny, żłobik koralowy, obuwik pospolity, kruszczyk szerokolistny i rdzawoczerwony. Z fauny najlepiej rozpoznany jest świat ptaków (37 gatunków lęgowych).

Przez rezerwat biegnie zielony szlak pieszy Rączki - Przedbórz i czarny szlak pieszy Mrowina - Biały Brzeg.

Na terenie powiatu włoszczowskiego występują również inne formy ochrony przyrody. Są to:

• **obszary chronionego krajobrazu:**

- Konecko-Łopuszański Obszar Chronionego Krajobrazu (na terenie powiatu włoszczowskiego obejmuje część gminy Krasocin);
- Włoszczowsko-Jędrzejowski Obszar Chronionego Krajobrazu (na terenie powiatu włoszczowskiego obejmuje część gminy Krasocin i Włoszczowa);
- Przedborski Obszar Chronionego Krajobrazu (na terenie powiatu włoszczowskiego obejmuje część gminy Kluczewsko i Krasocin).

• **specjalne obszary ochrony siedlisk NATURA 2000:**

- „Dolina Białej Nidy” (na terenie powiatu włoszczowskiego obejmuje część gminy Moskorzew, Radków i Włoszczowa);
- „Dolina Górnej Pilicy” (na terenie powiatu włoszczowskiego obejmuje część gminy Kluczewsko, Krasocin, Moskorzew, Secemin, Włoszczowa oraz miasto Włoszczowa);
- „Ostoja Przedborska” (na terenie powiatu włoszczowskiego obejmuje część gminy Kluczewsko i Krasocin);
- „Wzgórza Chęcińsko-Kieleckie” (na terenie powiatu włoszczowskiego obejmuje niewielki fragment gminy Krasocin).

- **użytki ekologiczne.** Na terenie powiatu znajdują się 24 użytki ekologiczne (gm. Kluczewsko -18, gm. Secemin -3,

gm. Moskorzew -2 i gm. Radków - 1).

Ochroną indywidualną jako **pomniki przyrody** objęto 36 obiektów - jako pojedyncze drzewa lub grupy drzew (w sumie 161 drzew). Gatunkowo przeważają dęby szypułkowe i lipy drobnolistne, ale są również sosny pospolite, dęby bezszypułkowe, kasztanowce, klony pospolite, wiąz pospolity i szypułkowy, topola biała, klon jawor i jarząb pospolity.

